

Den til Forsendelse
Kongelig allernaadigst

med Brevposterne
allene privilegerede

Narhuus Stifts = Tidende.

Medigeres og udgives 4 Gange ugentlig af Overtroiscommisfær A. F. Elmquist.

Blandinger.

Paa Dronning Victorias Brudklædning har der alt i længere Tid arbejdet over 200 Fruentimmer, under Beskyrelse af en Miss Bidnei. Den er af de saakaldte Honiton-Kniplinger. Garnituren er 4 Yards lang, 3 Yards bred, og koster over 1000 Pd. Sterling. Monstret skal i Ekshenhed overgaae Alt hvad der hidtil er seet. Da Arbejdet var færdigt, bleve alle Tegninger og Monstre tilintetgjorte, for at Dronningens Brudkjole kan være *unique*, som det fashionable Udtryk lyder.

Den franske Prinds, Hertugen af Nemours, Ludvig Philips næstældste Søn, er bleven forlovet med en Prindsesse af Sachsen-Coburg, Datter af den som østerrigsk Feltmarskal i Wien boende Prinds Ferdinand, Søster til Kongen af Portugal og Cousine til Dronning Victorias Brudgom. Prindsessen er 17 Aar gammel, og En af Wiens forste Ekshenheder.

I Paris tildrog sig nylig, at da et Fruentimmer paa 36 Aar havde holdt Bryllup med en ung Militair, og Denne paa Bryllupsaftenen trak sin Kjole af, saae Bruden paa hans Arm et Moderemærke, hvorved hun gjenkjendte sin Søn, som hun for 20 Aar siden havde udsat i Hittébørnsbuset. De have naturligviis nu Begge ansøgt om en Tilintetgjørelse af deres Giftermaal.

I Gaden Mouffattard i Paris er det Tilfælde nylig indtruffet, at et Menneske er brændt op af sig selv. Det var en Kone, som var meget forfalden til Drif. Ilden opstod og udbredte sig i hendes hele indre Legeme, medens hun endnu levede.

I samme Stad blev for nogle Dage siden et ungt Menneske, der med Dvilsølv havde forsolvet to Fem-Centimesstykker og udgivet dem for Fem-Cousstykker, dømt som Falskmontner til Evangsarbeid paa Livstid. Dagen efter domtes til 2 Maaneders Fængsel en Kone, som paa det gruelligste havde mishandlet sit eget Barn, knebet det med Længer, sultet det flere Dage i Råd, osv.

I Crocq har nys tildraget sig en frygtelig Begivenhed. En Kone, som levede af at spille paa Lire og Spaae i Kort, er funden død i sit Huus. Hendes Liig laae henstrakt over en Seng, men Hovedet var affjæaret, og har, trods al Søgen, endnu ikke været at finde. Ikke det mindste Blodspor fandtes.

I Rheims er en Mand og hans Moder blevne dømt til Døden for at have efterhaanden dræbt Førfættens 5 Børn med Saltsyre, strax efter at de vare fødte.

I Wiesbaden har en ung og i de bedste Vilkaar levende Embedsmand, i et Anfald af Lungsindeghed, styrtet sig i den sydende Mineralbrønd.

Ved et Pharaobord i Baden havde en Engländer tabt sine Penge indtil den sidste Skilling. Han lagde rolig sine Kort hen for sig, kaldte paa en Tjener og sagde gandske høit til ham, at han skulde gaae hjem i hans Bolig og bente ham hans store Pose. Da Banquieren hørte dette, spurgte han Engländeren meget galant, hvorfor han ikke pointeerte. „Fordi jeg ikke har flere Penge hos mig!“ — „Na, jeg beder, det gjør aldeles Intet; De kan jo spille paa Credit.“ Engländeren tog ham strax paa Ordet, pointeerte og vandt i faa Dieblikke mere end han havde tabt. Nu kom Tjeneren og bragte en stor — Fodpose, hvori Engländeren, der var slemt plaget med Podagra, gjemte sine Fodder.

Kongen af Hannover's 50aarige Officeer: Jubilæum indtræffer i April Maaned. I denne Anledning er der i Berlin bestilt en Rytterstatue af Solv, som Officererne skulle forære ham, og ved en Generalbefaling er det bestemt, hvor høi en Sum enhver Officeer skal bidrage dertil, og tillige beordret, at den skal trækkes af deres Gage.

Den ældste fyrstelige Person i Europa er Kongen af Preussens Stiefmoder, som blev skilt fra hans Fader, førend han endnu blev født, da han er af et senere Ægteffab. Hun var en Prindsesse af Brunsvig: Lüneborg, og da hun er født den 8de Novbr. 1746 gaaer hun nu i sit 94de Aar.

Ved Afsløsningen af Pakkepostens Gods paa det fgl. Postcontoir i München skete den 27de Decbr., idet en lille Kasse faldt ned paa Gulvet, en frygtelig Explosion, der anrettede megen Skade blandt det rundt omkring liggende Pakgods, hvis Emballage derved antændtes, osv. I Kassen havde været kemiske Fyrstøier.

Da en nykalfatret engelsk Brig, paa et af Hamborg's Skibsværfter, forleiden løb af Hællingen, lagde den sig saaledes om paa Siden, at Kjolen blev synlig over Vandet. Endeel af Mandskabet faldt i Elben, men bleve reddede. Denne Kuldbatte vil medføre en ny Bekostning af c. 2000 Mk., som formodentlig Skibsbymesteren kommer til at betale.

Da Skuespilhuset i Flensborg blev lukket formiddelt Kongens Død havde Borgerkabet frivilligen sammenskudt en Sum, hvoraf hvert Medlem af det derværende Skuespillerseffab, saalange Sorgen varede, erholdt udbetalt sin halve Gage. (Tsh. Av.)

Forlangte Indrykkelse.

J Bidrag til Tidshistorien (No. 50 fra f. A.) har en Forfatter, der underkriber sig X, søgt at tilintetgjøre de Forhaabninger som fra alle Kanter mere og mere gjere sig gjældende, at Kong Christian an den Ede vil skjenke sit Folk en friere Forfatning. Hr. X, saaledes ville vi kalde vor Forfatter, mener, at naar Tølen er om Danmark, og man et Dieblisk tænker sig den „umuelige Mulighed“ at der kunde blive Spørgsmaal om en Forandring i dets Statsforfatning, saa maa det ikke oversees, at vort Fædreland har mindre Trang til at indstrænke sin Konges Magt end andre Stater have havt, og at, naar man virkelig mener hvad der i de hyppige Adresser siges Kong Christian den Ottende, maa man ogsaa være overbevist om, at han er viis og villig nok til at forstærke Landet de reelle Forbedringer det trænger til, saa at det er en paafaldende Inconsequents at bede Sam om at give Magten fra sig, i det samme Aandedræt, man priser hans Visdom og gode Villie. Hr. X. fremsætter derpaa det Synspunkt at muligen „Formen er det vigtigste“, saa at det var bedre at endog den bedste og viseste Konge indrømmede sit Folk selvstændig Deeltagelse i Landets Lovgivning og Bestyrelse, end om han overøste det med Belgjeringer af egen souvereine Magt. Hans Mening er imidlertid at ingen Statsforandring har været velgjørende der var Føstet af Theori. Endelig taler Hr. X om Betænkkeligheder, nævner i saa henseende Forholdet til andre Magter, og spørger hvorledes Forholdet til Hertugdømmene skulde ordnes i Tilfælde af at Kongeriget fik en constitutional Forfatning?!

Undertegnede, som i en Levetid af 53 Aar har lært at paakjende Dannerkongernes milde Regimente, hører ingenlunde til dem der blindt hen hylde det Nye og forkaste det Gamle. Dette troer han som Landmand noksom at have viist. Men han maatte fornægte sig selv, dersom han ikke aabenhjertigt tilstod, at ogsaa han hører til deres Dal som enste Danmark en friere Forfatning, ligesom han ikke heller kan troe andet, end at Drøftelsen af denne Materie vil være vores nuregerende allernaadigste Konge behagelig, thi „kun Sandheden kan Regjeringen ønske bliver gjældende“ har han jo sagt. Uden at tiltroe sig Ufeilbarlighed, og beredt til at tage Mod Bekærelse hvis han feiler, skal Undertegnede derfor tage sig den Frihed her at fremtætte sine Tanker betræffende Hr. X's Ytringer, altid med stadigt Hensyn til Fortiden, altsaa stuttende sig paa Historien, hvorved han haaber at vise at Hr. X's Paastand, nemlig den „at Historien maa stee intet lærer mere, end at næsten Ingen lader sig belære af den,“ falder tilbage paa ham selv.

Ogsaa Undertegnede erftjender med Taknemlighed at Danmark har langt mindre Trang til en Constitution end mange andre Stater, og i denne glædelige Omstændighed ligger upaatvivleligen den sikreste Vorgen for en fredelig Udvikling af vore indre Forhold, eller den stærkeste Modvægt mod saadanne voldsomme Udbrud af Folkemagten som vi have været Vidne til i andre Lande, og for hvilke Fædrelandsvennen maa ønske Danmark forstaaet. Men fordi Trangen er mindre, kan den endnu være stor nok! — Kaste vi et Blik tilbage paa den siden Indførelsen af Enevoldsmagten hencundne Tid, finde vi rigtignok en uhyre Forskjel imellem Tilstanden nu og for 180 Aar siden. Men naar det der er foranstaltet for Videnskaber og Kunst er undtages, hvor langsomt er det ikke gaaet med alt hvad der angik Folkets materielle Interesser, eller med de Forbedringer der skulde staa Landet Ridler til at udvikle sine Kræfter. I mere end 120 Aar toges saaledes saa godt som ingen Notice af Vondstændens usle Forfatning, eller foretoges der noget til Vondens Tarv, tilbagekaldtes dette dog snart igien. Afbetalte den ene Konge Statens Gjeld, geraadte Landet under hans Efterfølger snart i en saameget større. Søgtes Næringsveiene udvide, bandtes paa den anden Side kun endmere Hænderne paa den Birkomme, saa at af fødte Brødre Landets Børn ere blivne hinandens Forsølgere og Plageaander. Kort: Vonde og Vorgen vedbleve at være undertrykkede af den mægtige Herrstand, der sugende Landets Marv, havde beholdt sin gamle Indbydelse. Edelig oprandt dog Danmarks Soel, skjøndt vel kun i afbrudte Glimt, dog altid til stort Held for Fædrelandet; og, priset være Sjette Frederik med hans adle

Raadgivere fra hiin Tid, indgribende Foranstaltninger bleve truffene til at hæve Landet af den Letargie hvori samme var sunket. „Kongen bod: Stavnbaandet skal ophøre, Landboelovene gives Orden og Kraft, at den frie Bønde kan vende tjæk og oplyst, flittig og god, hæderlig Borger, lykkelig.“ Men at! Kun stakket var Glæden. Vine Udle vare dadelige Væfener, og snart indtraf en Tilbagegang af et andet Slags. Vi sigte ikke her til den 7 Aars Krig vort Fædreland maatte udholde, da den er os paaferet, men til de frygtelige Catastrofer vore Penges Bankerot afstedkom, ligesom til den kun for vitterlige Forsøgelse af vor Statsgjæld, midt i den dybeste Fred, hvorved, især det første, Landet leed mere end af selve Krigen. Men da brast ogsaa Sjette Frederiks Aaalmodighed, og i retfærdig Harme over et saadant Udfald af sine Bud, gav han sit Folk Provindsialstænderne. Men hvad hjalp det. Flere og der saare vigtige Andragender af Stænderne, ere blivne aldeles uansede, saa at i det Hele Alt er forblevet ved det Gamle, det vil sige: som ved Stændernes Indsættelse.

Foranførte viist, at befriede end Enevoldsmagten is omfjend fra Aristokratiets despotiske Lag, har Enevoldsmagten dog langtfra endnu bragt den Lykke over Fædrelandet, som 180 Aars uafbrudte Stræben af velmenende Monarker kunde berettigede til. Grunden dertil ligger, som af det Foregaaende ligeledes er klart, i de naad Kongerne have modaget. Lagen Konge, han være nok saa begavet af Naturen eller nok saa bejelet af Jøer for at gavne sit Folk, kan nemlig undvære Raadgivere. Men saae disse umiddelbar om Monarkens Person eller leve de af hans Naade, hvor let saae ikke da Servilitet Overhaand, og med denne, Egegyldighed for Sandheden. Komme Ukyndighed eller egoistiske Hensyn til, løber Sandheden endog Fare for at forsvaenkes. At benægte dette vilde forraade saare lidt Menneskekundskab. — Vil en Konge altsaa have Raadgivere han kan stole paa, gaaer han jikkert tilværts, ved at lade disse være aldeles uafhængige af sig og dele Magten med dem, hvorved Beføstningerne med et dobbelt Regjeringspersonale tillige undgaaes. Saaledes viiste det sig altsaa at Stænder, hvis Stemme indtil et vist Punkt er afgjørende, ere en sand Fornødenhed for Konge og Fædreland, ja at en saadan Forandring i Statsforfatningen, langt fra at være bygget paa Theorie, tværtimod er en nødvendig Følge af de gjorte Erfaringer, og istedetfor at være en Inconsequents, det paalideligste Middel Kongen kan vælge for at sætte sine velmenende Hensyn igjennem. Hermed ville vi ingenlunde have en saadan Forfatning uanset for absolut fuldkommen, men hvilket menneskeligt Værk er det.

Hvad nu Formen angaaer, da troe vi, at netop i samme ligger en stor Deel af den Indvirkning Regjeringen udøver paa Folket. Hr. X siger selv „at Mange vende Blikket med Langsel mod Everrig og Norge.“ Men dette er ikke det værste. Mange, ja Mangfoldige mene endog, at det kan være ligeegyldigt hvem vi have til Konge, eller hvem vi tilhøre, som det kaldes. Hvoraf kommer dette? Hvoraf kommer denne servile Frygt og Lukenhed, Saamange endnu vise naar noget skal paaanføres. Hvoraf denne egoistiske Stræben efter at vælte Byrderne fra sig paa Andre. Kort, hvoraf kommer denne Mangel paa Almeenaad? Udentvilt deraf, at man føler sig tilbagestrængt til egne Anliggender, istedetfor at see sig betragtet som en Deel af Statsmagten. Erfaring og Historien have længe lært, at jo mere undertrykt en Nation er, des stupidere, tolesløfere og egenmyttigere er den. Nu bevare Gud mig fra at kalde Danmark et undertrykt Land. Men at Noo og Fædrelandskjærlighed trænge til at oplives hos os, synes mig vitterligt nok.

Med Hensyn til de Betænkkeligheder Hr. X finder i Forholdet til de udenlandske Magter, da har han kun henpeget dertil, men ikke nævnet dem. Der kan altsaa intet være at svare ham herpaa. Imidlertid skulle vi dog have den Væe at sige ham, at bitter Erfaring kun for meget har lært os, ikke at stole paa Nogen, Ven eller Fjende; og at 100,000 fædrelandssindede Forsvarere, som en almindelig Værnepligt nok kan staae os, ville sætte os istand at afvise enhver fremmed Indblanding.

Forholdet til Hertugdømmene betræffende, da er det mig noget ganske Ubegribeligt hvorledes Slesvig, som Hr. X mener, er den Haaud hvormed Holstæen holdes til

*) Vore hyppige Processer om Indræb i Næringsveiene.

*) Han havde strax efter den gjenbundne Fred befalet Finantsoarbetnet ordnet og Repareret indførte.

Danmark. Holsteen er en til det tydske Forbund hørende Stat, og som saadan, kan det ikke være forbundet med Danmark, uden forsaavidt det af hengivenhed for den fælleds Herster eller af Interesse, maatte finde Anledning til at understøtte Danmark, hvor ikke Forholdet til det tydske Forbund byder et andet. — Hr. X mener, at Tabet af Holsteen vilde sætte Danmark ud af Stand at soutenere sin Selvstændighed. Men i hvor hjært og velkommen Holsteens Stridskræfter maatte være os i Tilfælde af en Krig, kunde Danmark maastee dog trage mere Nytte af, at Holsteen, som et neutralt Gebeet, dækkede dets Landgrænse. At en samvittighedsløs Erobrer lidet vilde respectere denne Neutralitet, er vel tænkeligt. Men dette vilde dog meget berøe paa det tydske Forbunds Fasthed og Energie. I al Fald vilde Holsteen jo derved blive nødt til Selvsjorivar, og som saaledes til at tage Deel i det fælleds Forvar, hvortil det sikkert vilde finde sig mere villig, naar en Constitution fikrede det en større Selvstændighed, end naar Magten tvinger det dertil.

Slesvig har saa godt som til alle Aar været forenet med Danmark, snart som Lehn, snart som en integrerende Deel af Riget. Vel paastaaes, at Slesvig har Løste om at holttes forenet med Holsteen. Men man glemmer, at Slesvigs Forening med Danmark senere er garanteret af fremmede Magter. Slesvig kan altsaa ikke rive sig løs fra Danmark, hvor ivrigt det saakaldte tydske Parti end maatte vise sig herfor. Men vi have Grund til at antage, at dette ikke er dette Parties egentlige Mening, og at det snart vilde opgive denne Idee, naar en Constitution, istedet for Enevoldsmagten, bandt Slesvig til Danmark. Thi i Sandhed, hvad skulde der være i Veien for en saadan Forening, hvor Interesserne ere saa ganske de samme, at Alt hvad Slesvig kunde attraae, maade Sjælland og Vestfjorden ligeledes ønske sig. Vi leve Alle af Agerbrug og Dvagaavl, maade ønske os en blomstrende Afslatning af vore Producter, en fordelagtig Forsyning med fremmede Fornødenheder, en naturlig Udvikling af Industrien, Love der sikre os vore Hænders Erhverv. Kort, vore Lyster smelte saa ganske sammen, at det er umueligt at indsee hvorledes Slesvigerne, som Hr. X mener, skulds overstemmes af Tyverne eller Deboerne. Ved saa eensartede Interesser kan alene det Børnerede og Ugrundede overstemmes af Intelligenen og Grundigheden. Sproget kunne vi ikke ansee som en Hindring for en fælleds Forsamling af Landets Udkaarnde, thi deels taler man jo Dansk i en stor Deel af det Slesvigske, deels er dette Sprog ikke heller ubekendt i den øvrige Deel, i det mindste ikke for Embedsstanden. I al Fald indsees ikke, hvad der kunde være i Veien for at bruge det tydske Sprog, hvor man ikke formaade at udtrykke sig paa Dansk.

Saaledes troe vi at have vist, at det ikke, som Hr. X mener, vilde være en saa stor Umulighed at forandre Statsforfatningen i Danmark. Eg istedetfor at betragte en Constitution som en blot Form eller som forbunden med uovervindelige Vanstikigheder, maade vi meget mere ansee samme som det største Gode vores ophøiede Konge kunde stjaenke os.

Aldberts minde, den 28de Jan. 1840.

C. Dalgas.

Hr. Redacteur!

De har i Narhuus Avis No. 15 optaget et Inserat, der er stilet mod mig, og som indeholder Antydninger af den Natur, at jeg seer mig nødsaget til, at tage til Gjenmæle, for ei at tabe de Collegers og Medborgeres Agtelse, der ei noie kjende min Jærd. Jeg maa derfor bede Dem, Hr. Redacteur, at De ogsaa til mit Forsvar vil unde saavel dette mit Brev som dets Indhold en Plads i Deres Blad.

Erhbødigst
Clemenjen.

Førend jeg indlader mig paa nærmere at drestte det, der af Hr. Sartorpllassen, affkødiget Lieutenant af Hvenfke Infanterie-Regiment, er skrevet om mig, maa jeg give en historisk Fremstilling af det tidligere mellem ham og mig Passerede. — Da Hr. S. sidst i August Maaned 1838 bosatte sig i Nørre-Sundby, anmodede han mig

om at være hans Huuslæge. Hans yngste Barn, 5 Maaned gammel, havde da maattet gjøre en lang Reise med den øvrige Familie og var fuldkommen atrophist (i: havde Tæring). Dette Barn døde efter 1 Maanedes Forløb den 3die October 1838, og i denne ene Maaned blev jeg i det høieste 2—3 Gange hentet til Barnet. Siden styttede Hr. S. her til Byen, og der foresaldt kun mindre betydelige Sygdomstilfælde i hans Familie indtil sidst i December 1839, da hans Kone blev angreben af den græsferende epidemiske Nervefeber. Sidst i November maatte jeg foretage en Forretningsreise til Kjøbenhavn, og overgav da min Patientinde til Hr. Regimentschirurg van Deurs's Behandling. Ved min Hjemkomst (den 18de Decbr.) vare 4 Personer syge i Huset, og siden tilkom to, alle af samme Sygdom, men i forskjellig Grad. Af disse var den yngre 9aarige Son Gustav den heftigst angrebne, og laa den 27de Decbr. (formodentlig paa Sygdommens 16—18de Dag) omtrent paa det høieste Punkt af den typhøse Feber, da han fik en heftig Kofte med alle Kjendtegn paa Angina pælyposa (Strubehøste), hvoraf han tidligere 2 Gange skal have haft Anfald. Mod dette Tilfælde anordnedes i trax alle de Midler, som Kunsten mod denne Sygdom har at disponere over. Dagen derpaa konsulerede Hr. S. Regimentschirurg van Deurs, og vi fandt da Hosten allerede betydeligen aftaget og Patienten roligere: den fortsatte Brug af de tidligere anordnede Medicamenter tilraadtes af Consulenterne. Den 1ste Januar var Hosten forsvunden, men den Syge, som imidlertid ogsaa havde faaet Trudste, laa i en Døs med Æegn paa stor Afkræftelse. Han døde den 3die Januar og havde altsaa været syg-i henved 4 Uger. Da jeg siden aabnede Struben, fandt jeg i den lidt mørk graalig Slim, og da denne borttoges, var Strubens indvendige Overflade af naturlig Farve. — Paa samme Tid, som dette foregik, havde den ældre Son Axel's Typhus naaet sit høieste Punkt.

Da var det, at jeg fra Hr. S. modtog det Brev, hvoraf han i sit Inserat har citeret et lidet Stykke, men udeladt det Vigtigste; da jeg heldigviis endnu er i Besiddelse af hans Brev, aftrykkes det her bogstaveligen.

Voghsavelig Gjenpart.

Kalborg den 6te Jan. 1840.

S. T. Hr. Battallionschirurg Clemmensen!

Herved oversendes dem den accorderte Betaling..... for sidste Halvaar som Huuslæge, endvidere at de for Fremtiden ikke mere skal uleilige dem. De vil formodentlig finde dette besynderligt men oprigtigt talt, da tvende af mine Børn ere blevene et Offer under deres Behandling, saa anseer jeg det for Pligt om ikke en anden Væge skulde være heldigere med at frelse den tredie. — Langt fra at jeg skulde antage, at de ikke skulde have opfyldt deres Pligt, men Uheld er noget, som intet Menneste kan sige sig fri for.

Erhb.

Sartorpllassen."

Ejendnt det ingenlunde kunde være mig behageligt, til Lon for min rebeitigen anvendte Flid at modtage en saadan Afsted, kunde jeg dog, naar jeg tog Hensyn til hele Brevets Stil og Sammenhang, som især til den Passus af samme „langt fra at jeg skulde antage, at de ikke skulde have opfyldt deres Pligt ic.“, ikke troe Andet end at Brevskriveren maatte have havt til Hensigt, at tilskrive mig en Opfølgelse i al Høflighed, men at hans Pen heri ei havde villet staa ham bi. Derfor svarede jeg ham omtrent saaledes:

Gjenpart efter
Sartorpllassen.

„I de 5 Aar, jeg har levet og virket her i Kalborg, er det første Gang jeg har modtaget et saadant Brev, som det fra Dem — en naturlig Folge af at intet Lem af de øvrige Familier, hvis Huuslæge jeg er og har været, er død under min Behandling. Maatte dette imidlertid være et Omen om, at det vil være ligesaaalange inden et slikt Uheld atter rammer mig, da vilde jeg have een Grund mere (foruden dem jeg allerede har) til at glæde mig over det Passerede.

Kalborg, den 6te Januar 1840.

Erhb.

Clemmensen.

S. T. Hr. Lieutenant Sartorpllassen!"

Hvad den første Deel af denne min Skrivelse angaaer, da maa jeg bemærke, at jeg, i den Stemning, hvori jeg nedskrev den, aldeles forglemt, og først nu, efter at have